

Briuselis, 2025 m. gegužės 26 d.
(OR. en)

9393/25

DEVGEN 74
FIN 555
ACP 30
RELEX 653

POSĖDŽIO REZULTATAI

nuo:	Tarybos generalinio sekretoriato
data:	2025 m. gegužės 26 d.
kam:	Delegacijoms
Ankstesnio dokumento Nr.:	7798/25 + ADD 1
Dalykas:	2024 m. metinė ataskaita dėl Europos Sąjungos išorės veiksmų priemonių įgyvendinimo 2023 m. – Tarybos išvados (2025 m. gegužės 26 d.)

Delegacijoms priede pateikiamos Tarybos išvados dėl 2024 m. metinės ataskaitos dėl Europos Sąjungos išorės veiksmų priemonių įgyvendinimo 2023 m.; jas Taryba patvirtino 2025 m. gegužės 26 d. įvykusiame 4099-ame posėdyje.

**2024 m. metinė ataskaita dėl Europos Sąjungos išorės veiksmų priemonių įgyvendinimo
2023 m.**

Tarybos išvados

1. Taryba primena, kad svarbu stiprinti ES tarptautines partnerystes vis labiau nenuspėjamos pasaulinės aplinkos kontekste. ES išorės veiksmų priemonės, Europos vystymosi finansinė struktūra (EFAD) ir strategija „Global Gateway“ yra pagrindinės priemonės, kuriomis skatinamos abipusiais interesais ir savarankiškumu grindžiamos partnerystės visais darnaus vystymosi aspektais, darant pažangą, be kita ko, įgyvendinant Darnaus vystymosi darbotvarę iki 2030 m. ir Paryžiaus susitarimą. ES taip pat strategiškai suinteresuota puoselėti demokratines vertybes, žmogaus teises ir tarptautinę teisę, remti taiką ir stabilumą ir daryti pažangą įgyvendinant ES politikos prioritetus, įskaitant paramą taisyklėmis ir vertybėmis grindžiamai pasaulinei tvarkai, kurios pagrindinis principas yra daugiašališkumas ir kurios pagrindą sudaro JT. Taip ES išorės veiksmais propaguojamas ES geopolitinis vaidmuo ir poveikis, stiprinant jos strateginę pasaulinę informavimo veiklą, ES konkurencingumą ir ekonominį saugumą tiek ES, tiek jos partneriams, be kita ko, laikantis Europos komandos principo.
2. ES vystomasis bendradarbiavimas ir tarptautinės partnerystės yra daugialypės pastangos. Atsižvelgiant į kintančią tarptautinę aplinką, ES turėtų būti pasirengusi pritaikyti ir patobulinti savo požiūrį į išorės veiksmų priemones, be kita ko, užtikrindama suderinamumą su ES politiniais prioritetais, skatindama veiksmingą daugiašališkumą. Remiantis rezultatais, pasiektais įgyvendinant strategiją „Global Gateway“, privatusis sektorius turėtų būti labiau įtraukiamas į vystomojo bendradarbiavimo veiklą šalyse partnerėse vietos lygmeniu, vykdamas glaudesnę ES delegacijų ir ES valstybių narių ambasadų bendradarbiavimą.

3. Taryba pažymi, kad ES ir jos valstybės narės kartu yra didžiausia pasaulyje vystymosi partnerė – teikianti 42 % pasaulinės OPV –, didžiausias prekybos blokas ir itin svarbi pasaulinės humanitarinės pagalbos teikėja. ES ir valstybės narės, laikydamosi Europos komandos principo, gelbėja gyvybes, mažina kančias, prisideda prie darnaus vystymosi, skurdo panaikinimo, nelygybės mažinimo ir prie taikos ir stabilumo, be kita ko, palaikydamos vystymosi, humanitarinės pagalbos ir taikos sąsają, taip pat kovodamos su klimato kaita ir biologinės įvairovės nykimu.
4. Taryba pabrėžia, kad ES vystymosi, užsienio, klimato, ekonomikos, prekybos, saugumo, gynybos ir migracijos politikos, taip pat apskritai jos vidaus politikos tarpusavio suderinamumas turėtų būti didinamas atsižvelgiant į atitinkamas kompetencijas ir, kai tinkama, jam turėtų būti sudaromos palankesnės sąlygos pasitelkiant jos išorės finansavimo priemones.
5. Taryba palankiai vertina 2024 m. metinę ataskaitą dėl Europos Sąjungos išorės veiksmų priemonių įgyvendinimo 2023 m. ir ataskaitoje dedamas pastangas parodyti, kaip ES išorės veiksmais prisidedama prie ES politikos prioritetų įgyvendinimo. Ataskaita apima 2023 m. suteiktos ES finansinės paramos, susijusios su tarptautinėmis partnerystėmis, Europos kaimynystės politika, humanitarine pagalba ir civiline sauga, ES plėtros politika, taika, saugumu ir gynyba, reagavimu į krizes ir pasirengimu joms, ir paramos ES geostrateginiams tikslams pagrindinius aspektus. Taryba ragina Komisiją toliau informuoti apie finansavimo ir investavimo operacijas, kurioms taikoma išorės veiksmų garantija, kaip rekomenduojama Europos Audito Rūmų nuomonėje 03/2024, ir apie Europos Audito Rūmų ataskaitose ir nuomonėse pateiktas rekomendacijas. Taryba palankiai vertina tai, kad ataskaita paskelbta laiku, laikantis Reglamento dėl KVTBP „Globali Europa“ 41 straipsnio.
6. Taryba pabrėžia ataskaitos svarbą ES išorės veiksmų skaidrumui ir atskaitomybei užtikrinti, taip suteikiant esminę informaciją, reikalingą jos politiniam vadovavimui vykdyti. Taryba pripažįsta, kad metinės ataskaitos ir pamatinė stebėsenos bei vertinimo sistema atlieka svarbų vaidmenį vertinant ES pažangą įgyvendinant Darbotvarkę iki 2030 m. ir Paryžiaus susitarimą. Taryba pabrėžia, kad svarbu informuoti apie rezultatus.

7. Taryba palankiai vertina informavimą apie strategijos „Global Gateway“, kuria remiama ES vystymosi politika ir kiti ES politikos tikslai, įgyvendinimą, taip pat pasiekimus įgyvendinant puikiai koordinuojamą Europos komandos principą, be kita ko, Europos komandos iniciatyvų įgyvendinimo srityje. Taryba ragina Komisiją ir valstybes nares atitinkamai nuolat teikti strategijos „Global Gateway“ projektų pavyzdžius, kad būtų padidintas strategijos „Global Gateway“ įgyvendinimo matomumas. Taryba pabrėžia ES bendradarbiavimo su privačiuoju sektoriumi svarbą, be kita ko, siekiant didinti investicijas į darnų vystymąsi ir stiprinti ES konkurencingumą. Taryba palankiai vertina pastangas įgyvendinant strategiją „Global Gateway“, įskaitant pavyzdinių projektų patvirtinimą, pirmąją strategijos „Global Gateway“ forumą ir Lobito koridoriaus projekto įgyvendinimo pradžią.
8. Taryba palankiai vertina tai, kad ataskaitoje nurodoma parama, kurią ES toliau teikė siekdama šalinti nepateisinamo, neišprovokuoto ir neteisėto Rusijos agresijos karo prieš Ukrainą padarinius, įskaitant paramą Ukrainai ir arti jos esantiems partneriams, kuriems padarytas didžiausias poveikis, taip pat šalims partnerėms iš likusio pasaulio. ES toliau glaudžiai bendradarbiaus su Ukraina ir Moldovos Respublika ir remis jų pastangas vykdyti reformas kelyje į Europą. Taryba pabrėžia, kad ES parama kitoms šalims partnerėms, visų pirma mažiausiai išsivysčiusioms šalims, taip pat pažeidžiamiausioms ir nestabiliausioms šalims, irgi tebėra didelė. Taryba taip pat primena, kokia svarbi 2023 m. Gazai, Sudanui ir kitoms nuo konfliktų paliestoms vietovėms saugiai, nekliudomai ir laikantis humanitarinių principų suteikta humanitarinė pagalba.
9. Taryba primena partnerystės požiūrio svarbą ir akcentuoja savarankiškumą ir reguliarių politinį dialogą su šalimis partnerėmis. Taryba pabrėžia ES ir CELAC aukščiausiojo lygio susitikimo ir Vakarų Balkanų aukščiausiojo lygio susitikimo svarbą ES angažavimuisi išorės santykių srityje. Taryba palankiai vertina Samoa susitarimą¹ kaip priemonę bendradarbiavimui demokratijos ir žmogaus teisių, makroekonominio stabilumo, ekonomikos ir prekybos, žaliosios energetikos pertvarkos, migracijos ir judumo srityse stiprinti. Taryba taip pat palankiai vertina Susitarimo memorandumą dėl Europos Sąjungos ir Tuniso strateginės ir visuotinės partnerystės.

¹ ES bei jos valstybių narių ir Afrikos, Karibų ir Ramiojo vandenyno valstybių organizacijos narių partnerystės susitarimas

10. Taryba palankiai vertina tai, kad ataskaitoje pristatoma ES parama žmogaus socialinei raidai, visų pirma sveikatai ir švietimui, kovai su nelygybe, įskaitant lyčių nelygybę, parama sprendžiant apsirūpinimo maistu ir mitybos, energetikos ir naujus uždavinius, taip pat parama ir įsipareigojimai su klimatu susijusio finansavimo ir biologinės įvairovės apsaugos atžvilgiu. Taryba pabrėžia, jog svarbu užtikrinti, kad kovos su klimato kaita finansavimas būtų didinamas, be kita ko, sutelkiant privačias lėšas, juo būtų sprendžiami klimato kaitos švelninimo ir prisitaikymo prie jos klausimai ir jis pasiektų pažeidžiamiausias bendruomenes, įskaitant mažiausiai išsivysčiusias šalis, mažas besivystančias salų valstybes ir žemynines besivystančias šalis. Taryba pažymi, kad korupcija yra didelė kliūtis darniam vystymuisi, ir pabrėžia, kad kovos su korupcija pastangos yra itin svarbios siekiant didesnio skaidrumo ir veiksmingumo. Taryba taip pat pripažįsta savarankiškumo vietos lygmeniu svarbą ir pažymi, kad pagrindinė atsakomybė už savo vystymąsi tenka šalims partnerėms.
11. Taryba palankiai vertina tai, kad ataskaitoje skiriamas dėmesys migracijos ir priverstinio persikėlimo klausimams, ir primena, kad svarbu rengti, finansuoti ir įgyvendinti ES iniciatyvas, visų pirma susijusias su neteisėta migracija ir priverstiniu persikėlimu, be kita ko, šalinant jų pagrindines priežastis, remiant priimančiąsias bendruomenes ir stiprinant bendradarbiavimą grąžinimo, readmisijos ir tvarios reintegracijos srityse, taip pat kuo labiau padidinant teisėtos migracijos poveikį vystymuisi, atsižvelgiant į nacionalinę kompetenciją. Taryba ragina Komisiją toliau akcentuoti ES paramą siekiant įveikti šiuos iššūkius.
12. Taryba palankiai vertina tai, kad ataskaitoje daug dėmesio skiriama ES paramai šalių partnerių skaitmeninei pertvarkai, kurios viena iš esminių išankstinių sąlygų yra saugi ir patikima skaitmeninė infrastruktūra. Taryba palankiai vertina tai, kad dėmesio skiriama Vystymuisi užtikrinti skirtų skaitmeninių technologijų (D4D) centro veiklai aktyviai propaguojant į žmogų orientuotą ES skaitmeninės transformacijos modelį šalyse partnerėse, taip pat tai, kad Komisija skiria daugiau dėmesio kibernetiniam atsparumui, kibernetinių pajėgumų stiprinimui ir dirbtiniam intelektui.

13. Taryba pabrėžia, kad svarbu vykdyti poveikio stebėseną ir užtikrinti, kad ES išorės veiksmų priemonėmis būtų veiksmingai pasiekti jų atitinkamose teisinėse sistemose ir Tarybos politinėse ir strateginėse gairėse nustatyti tikslai. Taryba gerai vertina pastangas 2021–2023 m. pasiekti, kad 35,5 % visų OPV įsipareigojimų būtų skirta socialinei apsaugai ir žmogaus socialinei raidai remti, 15,0 % visų įsipareigojimų – migracijos ir priverstinio persikėlimo klausimams spręsti, 12,9 % – švietimui remti, 22,1 % – žmogaus teisių, demokratijos ir gero valdymo klausimams, taip pat tendenciją siekti, kad 85 % dalį sudarytų veiksmai, kuriais prisidedama prie lyčių lygybės. Taryba atkreipia dėmesį į pažangą, padarytą siekiant institucinių ir strateginių tikslų, nustatytų Komisijos parengtame Trečiajame ES lyčių lygybės veiksmų plane „Vykdant ES išorės veiksmus įgyvendinama plataus užmojo lyčių lygybės ir moterų įgalėjimo darbotvarkė“, – tai palankiai įvertinta pirmininkaujančios valstybės narės išvadose ir atspindėta metinėje ataskaitoje. Taryba prašo Komisijos toliau nuolat dėti pastangas, kad būtų pasiektas klimato srities tikslas ir G2 lyčių lygybės tikslas pagal KVTBP „Globali Europa“, ir toliau kasmet teikti Tarybai naujausią informaciją. Taryba prašo Komisijos būsimose ataskaitose akcentuoti duomenis apie visus tikslus, taip pat apie ES veiksmus mažiausiai išsivysčiusiose šalyse.
14. Taryba palankiai vertina išorės veiksmų priemonėse numatytų priemonių ir įgyvendinimo sąlygų įvairovę, nes tai yra ES tarptautinių partnerysčių privalumas. Tai suteikia ES galimybę parengti tinkamus ir lanksčius pasaulinių iššūkių sprendimus ir taikyti specialiai pritaikytus ir diferencijuotus metodus, taip sustiprinant ES, kaip patikimos partnerės, poziciją. Taryba pripažįsta, kad vertinga bendradarbiauti su įvairiais įgyvendinančiaisiais partneriais, be kita ko, su Europos plėtros finansų įstaigomis, vystymosi agentūromis ir eksporto kredito agentūromis, ir taikyti įvairius bendradarbiavimo būdus, pavyzdžiui, techninį bendradarbiavimą, tarpusavio keitimąsi, techninę pagalbą, porinius projektus, paramą biudžetui, paramą projektams, pilietinės visuomenės organizacijų ir vietos subjektų finansavimą, derinimo ir investavimo priemones.
15. Taryba palankiai vertina tai, kad nuolat tobulinamas Komisijos tarnybų ir EIVT informavimas apie ES projektų ir programų konkrečius rezultatus, įskaitant rezultatams skirtus ir finansinius priedus, ir kad nuolat atnaujinamos internetinės Europos komandos iniciatyvos ir bendro programavimo stebėjimo priemonė. Be to, Taryba palankiai vertina naujus priedus dėl paramos biudžetui ir naują skirsnį dėl Europos vystymosi finansinės struktūros. Taryba ragina Komisiją į kitą ataskaitą įtraukti trumpą bendrą Europos vystymosi finansinės struktūros veiksmų gairių įgyvendinimo padėties įvertinimą.

16. Taryba ragina vyriausiąją įgaliotinę paprašyti ES delegacijų visapusiškai atlikti savo koordinavimo vaidmenį Europos komandos atžvilgiu, glaudžiai įtraukiant šalyje rezidenciją turinčias, taip pat jos neturinčias valstybių narių ambasadas.
17. Taryba pabrėžia, kad reikia toliau stiprinti komunikacijos veiklą, be kita ko, glaudžiai koordinuojant ES delegacijų ir valstybių narių ambasadų veiksmus šalių partnerių lygmeniu, atsižvelgiant į šalių ir regioninius ypatumus. Taryba palankiai vertina aukšto lygio politinių misijų organizavimą laikantis Europos komandos formato, siekiant prisidėti prie ES ir jos valstybių narių, kaip patikimų ir vertų pasitikėjimo partnerių darnaus vystymosi klausimais, matomumo. Taryba taip pat remia veiklą, kuria siekiama kovoti su užsienio vykdomu manipuliavimu informacija ir kišimusi, įskaitant dezinformaciją.
18. Taryba palankiai vertina pastangas propaguoti lygias galimybes ir laikytis prieinamumo negalią turintiems asmenims reikalavimų pagal Jungtinių Tautų neįgaliųjų teisių konvenciją.
19. Taryba ragina kolektyviai apsvarstyti ataskaitos formatą ateityje, siekiant padidinti duomenų prieinamumą laiku, palengvinti informavimą apie rezultatus, kartu išlaikant svarbų ataskaitos vaidmenį užtikrinant atskaitomybę. Šiuo atžvilgiu ji taip pat pabrėžia duomenų palyginamumo ilgainiui per daugelį metų svarbą.
